332

Requeſt
Van't Parlement aenden Coninck Carolus van Groot Britangnien: Belanghende de Religie.

Mitſgaders

'tPlaccaet des ſelven Conings, herroepende ſijne Majeſteyts Onderſaten vande Reminarien over Zee, ende ſtellende de Wetten ter Executie teghens de Ieſnyten ende Paepſche Prieſteren.

COPYE.

Request van't Parlement aenden Coninck Carolus, belanghende de Religie.

NAer dien seer klaer eñ de waerheyt is (alderghenadichste Souverain) dat geen dinck uwe Majesteyts Throon meerder kan stabilieren / midtsgaders de Vrede ende Prosperiteyt uwer Ondersaten versekeren / als de Vnie eñ suyverheyt inde Religie: Soo hebben wy uwe Majesteyts seer demoedige eñ getrouwe Onderdanen eñ Gemeynte in dit jegenwoordich Parlament vergadert zijnde / (bemerckende dat 'tzedert eenigen tijt herwaerts in dese uwe heerschappyen notoirlijck toegenomen heeft de verergernisse des Pausdoms /) ons selven beyde in plicht eñ conscientie gheobligeert bevonden uwer Heylighe Majesteyt sulcx te remonstreren / gelijck mede het dangereus vervolg van dien / ende wat ons dunckt de voornaemste oorsaken daer van te wesen / midtsgaders de remedie daer toe dienende.

Belanghende hare boose voorneminghen.

1. Strecken tot veranderinge vanden Kercke eñ State des Lants / midtsgaders hunne ongestadicheyt van Geest / om tot alsulcken haer dessein te geraken / de Leere hunner Leeraers eñ Aenleyders haer toeseggende dat sy-luyden daerin Godt goeden dienst souden doen.

2. Haer vast eñ seker toeverlaet is op soodanighe Wtheemsche Vorsten als uwe Majesteyt ende desen State geensints Geallieert zijn.

3. Verbreydende het Pausdom tot verheffinge vandẽ genen die hem selven hooft oude derven maken van soo groote ghetale.

De voornaemste oorsaken van't vermeerderen der Papisten.

I.

T'Gebreck van behoorlijcke Executie der Rechten tegens Papisten / Jesuyten eñ Seminarii Priesteren / Eens deels door oochluyckinge van desen Staete / eñ ten anderen par faute van Officieren veroorsaeckt.

2. Het Interpositie van Wtheemsche Vorsten / door haere Ambassadeurs eñ Agenten in hun faveur.

3. De groote vergaderinge van Papisten inde Stadt van London / eñ haere ghehoudene Conventiculen ende Conferentie.

4. Het opbrenghen eñ educatie haerder kinderen / in Seminarien eñ Huysen van haerluyder religie in Wtheemsche quartieren / twelck 'tsedert eenighen corten tijdt herwaerts grootelijcks toegenomen heeft / ende vermeerdert is / wegens het onderhouden van Enghelsche kinderen.

5. Dat op vele plaetsen in desen uwen Coninckrijcke / uwe Ondersaten niet onderwesen worden inde kennisse van ware religie.

6. Het toelaten van Pauselijcke eñ seditieuse Boecken gedruct eñ uytghegeven te werden.

7. Ten lesten / tgebruyc van vele Persoonen inde Regieringhe / die de religie niet te rechte toegedaen zijn / dewelcke so negligent zijn omme de Offenseurs te straffen vã dat sy niet ter Kercken en comen / dat sy hun liever daerin sterckelick souden met haere eyghene quade Exempel.

De

De Remedien teghens dit periculeus gebreck dunct ons te wesen sulcks hier volcht.

I.

DAt de Jeucht in desen Coninckrijcke sorchvuldelijck opgebrocht zy van cloecke ende religieuse School-meesteren/ diewelcke gehouden sullen wesen hunne scholieren naerstelijck te onderwijsen/ eñ volgens het Catechismum te leerē/ 't fondamēt eñ de principale pointen van ware religie/ eñ alsoo't notoirlijcken blijckt by diversche clachten van veele quartieren uwer Coninckrijcke ghedaen / dat verscheyden Paepsche School-meesteren/ haere religie veynsende/ met subtylheyt ingheropen zijn/ eñ de bedieninge van Predicker te wesen vercregen hebben op diversche plaetsen/ eñ mits tselve hare scholieren so besmet eñ gheleert hebben dat zy bequaem zijn omme naer de Pauselijcke Seminarien over Zee getransporteert te werden/ tegē een van welcke met Name Mr. Conyers van Yorck speciale clachte gedaen is gheweest/ derhalven is noodich datter wel gelet werde op de gene diemen tot Schoolmeesters admitteert/ eñ dat den genen die daer toe ordre sal hebben/ neerstich ondersoeck doet van hun leven/ eñ voorts te procederen tot deportement van alsulcke als in faute ofte gerechtelyck suspect bevonden soude mogen werden.

2. Dat de oude Discipline vande twee Universiteyten gerestaureert zy / als wesende de vermaerde Voetsters van leeringe eñ deucht/ eñ insonderheyt sorge gedragen werde te verbreyden het Predicken des Goddelicken Woorts in alle quartier van uwe Majesteyts Domeynen/ zijnde oock de crachtichste middel tot plantinghe der ware religie/ eñ uytroeyinge van het tegenstrijdende/ Tot welcken eynde onder andere/ so believe uwe Majesteyt zijne Bisschoppen te adviseren/ by Vaderlijck aenhouden eñ sachte middelen/ tot predige eñ ordentelijcke bedieninge der Kercke/ eenige bequame Predickers te nemen die voormaels gesuspendeert zijn gheweest / alsoo tgebruyck van hunne leeringe in desē dangereuse ende noodige tyden seer profitabel soude zijn/ ende dat non residentie plural: &c. ghemodereert mach werden/ daer wy niet naelaten connen uwe Majesteyt demoedelijck te bedancken voor het verminderen der getal van uwe Cappellaens/ insgelijcx mede niet twyffelende van uwe Printelijcke sorge over het wel-besteden van zijne weldaden/ so tot trooste van zyne Ondersaten/ als tot soulagement vande Universiteyten/ dewelcke vol oude eñ kloecke Leeraers zijn/ van middelen onversien wesende/ die haeren tijdt besteet hebben nae hun beroep.

3. Datter stricte ordre genomen werde tegens het transporteren van Engelsche Kinderen inde Seminarien over Zee/ gelijck mede om weder in te roepen de ghene die alreede derwaerts gesonden zijn/ eñ omme te straffen alsulcke uwer Ondersatē/ die de Seminarien maintineren eñ voorstaen/ ofte de Scholieren aldaer ghesonden considererende dat behalven 'tverleyden van uwe Ondersaten/ Jaerlijcks groote sommen van Penningen daer over gespendeert werden/ tot verarminge van desen uwen Coninckrijcke.

4. Dat geene Recusant gheadmitteert zy/ te comen in uwen Hove/ ten waere uwe Majesteyt geliefde hem te ontbieden om eenige speciale oorsaecks wille/ volgens het Statuyt Tertio Iacobi, Cap. 5. In conformite van welck Statuyt wy oock aen uwe Majesteyt seer demoedelijck versoecken/ dat geene van uwe Naturel geboorne Ondersaten/ die de religie (by de Wet gestabiliceert) niet en maintineert/ gheadmitteert

zy ten

sy ten dienstẽ van uwe Loyale Huysvrouwe de Koninghinne / omme daer door te voorcomen veele erge pericülen/die uwe Majesteyt ende desen Staet andersints onderworpen mochte wesen.

5. Dat alle Wetten ingestelt zijnde tegens Jesuyten/Seminarien/Papen ẽ alle andere/die eenige Orderen gesproten uyt de Stoel van Roomen hanthapẽ/behoorlijck ge-executeert werden/ẽ ten eynde deselve niet en sullen mogen sustineren verdruct te werden/dat eenen corten ẽ sekeren dage by uwe Majesteyts Placcaet gestelt werde/op dat sy ondertusschen mogen vertrecken uyt desen Rijcke/ẽ alle andere uwe Domeynen/sonder te mogen wederkeeren/op pene sulcx de stricste Wetten (nu tegens hun in crachte zijnde) mede brengen/ẽ dat met eenen uwe Majesteyts Ondersaten vermaent werden geene vande selve te Herbergen/in te nemẽ ofte verbergen/op alsulcke pene als nae rechte daer toe gestelt zijn:

6: Voorts dat alle soodanige Papisten ẽ Jesuyten/als in apprehensie sitten/als noch gevanckelijck gedetineert werden/omme te prevenieren de besmettinghe van haere gecorrumpeerde religie: Ẽ dat niemant die van't Pausdom gerechtelijck suspect soude mogen wesen/toegelatẽ werdẽ bewaerders te zijn van uwe Majesteyts gevanckenissen:

7: Dat uwe Majesteyts Hoochgeleerden Rade/bevel mach ontfanhen om t'ghesicht te hebben op alle voorgaende vergunningen van Recusante Landeryen / ẽ te beletten soodanige als tot gebruyck vande selve Recusanten gemaect zijn/ ende uyt de welcke den Recusant eenich genot soude mogen hebben/indiẽ sy sulcx met rechte doen connen.

8: Dat uwe Majesteyt gelieve alle Rechters ende Officieren van Justitie beyde Geestelijck ende Wereltlijck te belasten alle Wetten deses Rijcx tegens de Recusanten te sien executeren/ẽ namentlijc dat het Oordeel van excommunicatie tegẽs hun verclaert ẽ ghepronunciert werde/sonder hem te absolveren/ten ware by Publijcque voldoeninge/ende hun submitterende conform de Kercke.

9. Dat u believe uyt alle Officien van Authoriteyt ẽ regieringe te stellen soodanige Persoonen als bevonden soude moghen werden Paepsche Recusanten ofte andersints suspect te zijn/als voren verhaelt.

10 Dat terstont ordre gestelt werde omme te deporteren alle Recusanten die legalijck geconvicteert ofte gerechtelijck suspect soude mogen wesen/volgẽs de rechte int selve cas/ende ordre byden Secreten Raet van zijn Majesteyt Hoochl: Memorie ghegheven.

11 Dat uwe Majesteyts goede gelieste sy/ten insiẽ vande groote Vergaderinge van Recusanten in ẽ ontrent de Stadt van Londen/deselve terstont op peene van uwe gramschap ẽ stricte executie van de Wetten/sullen retireren ẽ hun begeven t'haerder respective Contreyen daer sy van daen zijn/ende aldaer te blyven/ binnen vyf Mylen van hunne Wooninghen.

12 Dat uwe Maj: strengelijc gebiet ẽ Ordonneert dat geene van uwe Ingheboorne Ondersaten hun sullen moghen laeten vinden ter Misse inde Kapellen ofte Huysen van Wtheemsche Ambassadeurs ofte van eenighe andere gheprivilegeerde Persoon/ende dat den contraventeur gestraft werde na rechte.

13 Dat alle soodanige openbare insolentien als onlancx gheleden begaen/ẽ hier na by eenige Jesuyt ofte andere Paus-gesinde Persoon Gecommitteert soude mogen wesen/tsy tot Gods oneere ofte vercortinge van yemant vande ware religie/tẽ exempel van andere gestraft werden/ende voornaemelijck de smadelijcke misdaet vã

eenen

eenen Foster, die openbaerlijck inde Cathedrale Kercke tot Kantelberch den Bybel aen stucken scheurde.

14 Dat een Generael gebodt vergunt werde tot verkiesinge van bequame persoonen dewelcke d'Executie vande rechten dirigeren en hanthaven teghens Paepsche Recusanten/ en te prevenieren 'tbedroch nu ordinaerlijck gepleecht om uwe Majest: te frauneren vande boeten/ en de contraventeurs van straffe te salveren: En van gelijcken dattet selve gebodt van Executie particulierlijck aen elcken Provintie/ gheextendeert werde aen alle Steden/ Dorpen ende andere liberteyten daerin begrepe.

15 Dat d'Statuyt gemaeckt/ uyt roepende de verbeurte van 12 d. yeder Sondach int regart vande ghene die hun absenteren van Gods dienste uyt de Kercke sonder Wettelijcke oorsake/ behoorlijck gheexecuteert werde/ des te meer midts de boete gegeven wert aenden Armen/ ende derhalven niet geremitteert te moghen werden

26 Ten lesten/ dat uwe Maj: gelieve zijne Princelijcke sorge te extenderen over't rijck van Yrlant/ dat ghelijcke ordre ooc daer ghestelt werde/ tot vernieuwinghe en bevestinghe vande waere Religie.

Aldus Alghenadichste Souverain betrachtende onse plicht en yver/ die wy God ende religie schuldich zijn/ mitsgaders tot bewaeringhe ende preservatie van uwe Majesteyts Coninckliјcke Persoon / ende de beschermінghe van uwe Kercke ende Ghemeynte: Hebben wy ingheestelt dese declaratie vanden jeghenwoordigen staet/ ende oorsaecke vant toenemen des Pausdoms/ midtsgaders de remedie teghens alsulck dangereus gebrec/ tselve mits desen demoedelijc presenterende uwe Majesteyts Princelijcke sorge ende Wijsheyt: Het Antwoort van uwe Majesteyts Vader onse Souverain Hooch l: Memorie/ op gelijcke request/ heeft ons ghegheven ghehadt grooten trooste ende hope van reformatie in dese saken/ ende uwe Majesteyts genadighe belofte inde Vergaderinge vant jongste Parlement gedaen/ die ons als noch (t'onser vreuchde ende danckbaerheyt) indachtich is/ seggende dat uwe Majesteyt door gheenen versoeck van Wtheemsche Vorsten immermeer soude willen gheobligeert zijn om yets te doen tot prejuditie van onse religie/ ofte tot minderinge vande executie der Wetten teghens de Paepsche recusanten/ geeft ons groot vertrouwen/ waer mede ons verlatende op uwe Majesteyts loyale beloftenisse/ bidden ootmoedelijck dat uwe Majesteyts Princelijck gheluck ende heyl langh continuere.

Antwoort vanden Coning op het Request van't Parlamēt.

I.

Dit wert by sijne Majesteyt goet gevonden/ ende tot naercomminge vant selve / sullen van zijne Majesteyt Brieven ghederigeert werden aenden Ertz-Bisschoppen/ eñ van hun aende Bisschoppen/ van hun aende Ghemeynte die aenden anderen Reeckeninge sullen doen/ eñ sulcx alles Jaerlijcx aen sijne Majesteyt presenteeren.

2. Dit staet zijne Majesteyt toe/ eñ sal tot dien eynde geschreven werden aende Cancelliers van beyde de Universiteyten/ dat sulcx in't werc gestelt werde/ eñ zijne Majesteyt vint goet dat de Bisschoppen sullē aennemē sodanige Leeraers als voor desen gesuspendeert/ eñ als nu vredich eñ conform de Kerckelijcke gesint zijn.

3. Dat de Wetten ter Executie gestelt eñ brieven geschreven sullen werden aenden Tresaurier ende Admirael/ omme te letten op de Papisten/ dat geene Kinderen uytgevoert werden/ eñ sal een Placcaet geordonneert werden om weder in te roepē eñ doen te rugge comen tegens seeckeren dage/ die geene die versonden zijn/ eñ sulcx met rechte te maintineeren.

4. Dat gheene Paepsche Recusanten sullen mogē frequenteren 't Hof van zijne Majesteyt/ ten ware sy ontbodē werdē/ dat ooc geene Engelsche Recusantē te Hoof sullen comen contrary de Wetten/ De Brittanische eñ Yrsche die Paepsche Recusāten zijn/ sullen niet gheadmitteert werden ten dienste vande Coninginne.

5. De Wetten sullen ter Executie geleyt werden/ tegens Priesteren/ Jesuyten/ eñ Paepsche Recusanten/ eñ een Placcaet sal ghemaeckt werden/ daer by hun belast zy teghens seeckeren dage te vertrecken / eñ geene Paepsche recusanten sullen de bewaringe hebben van ghevanckenissen/ op peene als na rechte.

6. Dat niemant eenige Geestelijcke Jurisdictie sal exercerē uyt crachte van eenig Wtheemsche authoriteyt/ eñ dat 'tselve also by t' Placcaet vercondigt sal werdē.

7. Dat alle vergunningen aen hoedanige recusanten gedaen/ crachteloos sullen werden/ in gevalle 'tselve na rechte geschieden can / tot welcken eynde zijne Majesteyt zijnen hoochgeleerden rade belast sulcx te examineren.

8. Dat zijne Majesteyts rechters eñ Justicieren de Wetten ter Executie sullen zien stellen tegens de Paepsche recusanten/ eñ de selve ge-excommuniqueert eñ niet gheabsolveert sullen werden/ anders als nae rechte.

9. Sorge sal gedragen werden dattet selve sal geschieden volgens het versoeck.

10. Sullen ghedeporteert werden.

11. De verhinderinge vant vergaderen der recusanten tot London/ sal geschieden ghelijck versocht werde conform de rechten.

12. Sal gheschieden ghelijck versocht wert.

13. Dat alle openbare insolentie by hun gecommitteert/ sullen gestraft werden nae rechte/ ende ghelijck versocht is.

14. Sal gheschieden ghelijck versocht wert.

15. Sal mede alsoo gheschieden.

16. Van gelijcken sal ooc geschieden in Irlant t'zijnder behoorlijcken tijt/ eñ zijne Majesteyt sal doon allen 'tgheene eenen religieusen Coningh vermach te doen/ om in Irlant te restaureren eñ bevestighen de suyvere religie.

By den

By den Coninck.

Placcaet, Herroepende ſijne Majeſteyts Onderſaten vande Seminarien over Zee, eñ ſtellende de Wetten ter executie tegens Ieſuyten eñ Paepſche Prieſters.

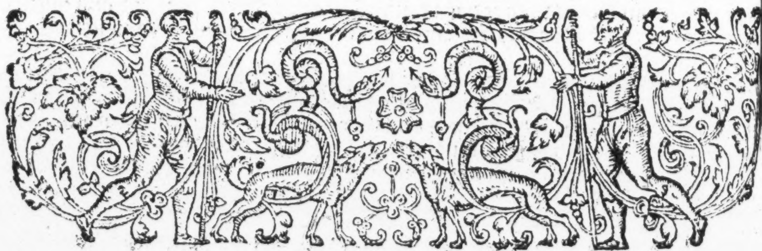
Des Conincx Alderdoorluchtichſte Majeſteyt/ onlancx vermaent zijnde door d'ootmoedige ſupplicatie vande Heerẽ/ Geeſtelicke eñ Wereltlijcke/ eñ Gemeynte/ vergadert int Parlement / nopende het toenemen der Papiſten in zijne Majeſteyts Heerſchappijẽ/ gelijc mede vant dangereus vervolch van dien/ eñ daer by bemerckende t'ſijner over-groote vreugde eñ trooſte int ſelve repreſentatijf Lichaem van deſen rijcke/ eñ in zijne lieve Onderſatẽ een Generaele/ waerachtige eñ heerlijcken yver eñ affectie te weſen tot Godes ſuyvere religie/ 'twelc hem wel bekent is alleen macht te hebben de Conſcientie te binden aen getrouwicheyt eñ ghehoorſaemheyt/ is begeerig dat zijne getrouwe Onderſaten reciprocelijcken mogen kenniſſe hebben van zijne Majeſteyts goede wille eñ conſtante reſolutie omme de ſelve religie alſnu geleert, eñ by de Wet geſtabilieert in deſen rijcke/ te maintineren/ eñ met alle occaſien de contrariete onderdruckẽ/ derhalven naerdien zijne Majeſteyt geinformeert is/ dat diverſche Kinderen ſo wel van den Adel als andere ſijne Ingeboorene Onderſaten voor deſen verſonden zijn in Seminarien/ Schoolen/ eñ andere Huyſen vande Pauſche religie over Zee ghelegen/ eñ aldaer reſiderende zijn/ omme opghebracht te werden contrarie de Wetten alhier beveſticht/ heeft zijne Majeſteyt ſcherpelic belaſt eñ bevolen dat alle de voorſz. Kinderen voor den dag vã Korſmis toecomende ſullen wederkeerẽ/ int Lant daerſe gebooren zijn/ mitſgaders hun ſubmitterende Wetten van zijne Majeſteyt/ eñ voorts haer ſtellen te Leven in alſulckẽ plichte eñ gehoorſaemheyt/ als goede Onderſatẽ betaemt/ eñ dat hare Ouders/ Voochden/ Momboirs eñ ſodanige andere die faute begaen hebbẽ/ ofte alſnog doen/ int verſenden/ toelaten ofte onderhouden vande ſelve Kinderen/ terſtont ordre ſullen ſtellen om hunt Huys te doen comen/ eñ te procureren dat ſy in hun eygen lãde gekeert ſyn tegẽs den voorſz. dage: Op pene vande uytterſte ſtrengicheyt zijner Majeſteyts Juſtitie in ſulcken cas gebruyckt te werdẽ/ eñ ſyn Majeſteyt heeft mede op gelycke pene ſcherpelijck belaſt eñ bevolen dat geenen Biſſchop / Prieſter ofte anderen Perſoon genomen hebbende ofte die noch ſal eenige ordre/ door ofte onder d'authoriteyt ofte macht hercomende vande roomſchen ſtoel/ tſy of hy ofte zy-luyden Naturele Inghebooreene Onderſaten, Burghers ofte Vreemdelinghen ſyn/ ſal moghen ghebruycken eenighe gheeſtelijcke ordren / ofte eenighe gheeſtelijcke Functie ofte Juriſdictie hoedanighe die ſoude moghen weſen exerceren / iegens ofte aen eenige ſyner Ma: Naturele Inghebooreene Onderſaten binnen deſen Coninckrijcke/ ofte eenige andere ſyner Ma: Domeynen/ ſyne Ma: geeft ooc mede expreſſe laſt eñ bevel aen alle eñ yegelycke rechterẽ/ Juſticieren/ eñ andere dien t'aẽgaen mach/ dat alle Wetten eñ Statuyten alſnu in crachte zynde/ behoorlyc ter Executie geſtelt werden tegens alle Jeſuyten/ Seminary-Prieſteren eñ andere/ die eenige ordren genomen hebben vanden roomſchen-ſtoel / weſende zyne Ma. Onderſaten/ die welcke naden leſten Sep. toecomende in ſyne Ma: Domeynen bevonden ſouden mogen werden/ welcken dach ſyne Ma: by dit Placcaet prefigeert voor het

uytterſte

uytterste tot hunner vertrec/uyt desē rycke eñ alle andere syne Maiesteyts Domeyneā thaerder pericule/sonder te mogen wederkeeren op de strengste peene begrepen inde Wetten tot dien eynde gemaeckt. Syne Ma. hier mede commanderende alle eñ yegelycke Maioors/Baliuwen/ Justicieren der Vreede/ eñ Offecieren van Havenen/daer sy sullen vergaderen om t'scheep te gaen/henluyden vredelyc te latē vertrecken/ghedurende de voorsz. tyt/maer in gevalle yemant van hun ofte yemandt anders van die soorte na den voorsz/ dage gevonden werde in syne Ma: Domeynē dat alsdan de middelen van Justicie ende de Wetten ter hant genomen eñ strengelyck ghe-executeert werden. Waerschouwende midts desen ooc alle syn Maiesteits lieve Ondersaten/dat naer den lesten dach van Septembe toecomende/zy-luyē niet en outfangen/ Herberghen / assisteren ofte verbergen eenige der voorsz. Jesuyten/ Seminary-Priesteren/ofte andere Paepsche Priesteren/ Op peene als inde Wettē begrepen wert/Eñ zyne Maiesteyts geliefte is/dat naer dē voorsz. lestē dag Sep. toecomende/ naerstich ondersoeck van tyt tot tyt gedaen werde omme te apprehenderen eñ ter Justitie te brengen alle den geenē die int gunt voorsz. staet faute begaē soude mogen. Gegeven int Hoff tot Woodstoc den 14. Augusty int eerst Jaer van syne Maiesteyts regeeringhe over Groot Brittangien/Vranckryck eñ Ylandt.

Godt beware den Coninck.

Gedruct tot Oxford door I.L. eñ W. T. Bonham Nortō eñ Ian Bill. Druckers van syne Coninckliycke Maiesteyt Anno/1625.

ney=
epen
alle
Ha=
ver=
andt
epnẽ
nge=
ſſetã
niet
pten/
Dettẽ
Sep.
elhen=
vegat
r van
ot.

k.

ortõ

